

Збогом Грчкој – и збогом Европо?

Пише: Џејкоб Хејлбрун
среда, 02 новембар 2011 19:08

(The National Interest, 1. новембар 2011)

Европско јединство почиње да личи на чашу жучи

У грчкој митологији Прометеј се попео на Олимп и за човечанство украо дар ватре. Данас се Грчка поново игра ватром, али овог пута последице могу бити кобне. Берзе тону. А европско јединство? И оно све више поприма митолошке карактеристике. Убрзо би плава и жута застава Европске уније која се поносно виори над Партеноном, могла бити спуштена и бачена у заборав. Драхма се може поново вратити, уз поуздану немачку марку.

Сан о европском јединству налазио се у самом срцу западне Европе током хладног рата. Бивши немачки канцелар Хелмут Шмит и француски председник Жиска д'Естен недавно су заједно у једној телевизијској емисији на сав глас причали о опасности која прети еври и устврдили да је то чисто политичко питање. Па, може бити. Али увек је постојао раскорак између политичке класе, с једне, и оне којом се конкретно управља, са друге стране. Поменуте тензије дошле су до изражаја изјавом грчког лидера Јоргоса Папандреуа да ће ставити на гласање план о спасавању Грчке на референдуму. У суштини, он пита грчки народ да ли жели да буде део Европске уније, или би да даље иде сам.

У канцеларијама западне Европе на ово се гледа као на раскол раван оном Лутеровом и

Збогом Грчкој – и збогом Европо?

Пише: Џејкоб Хејлбрун
среда, 02 новембар 2011 19:08

закуцавању 95 теза на вратима катедрале у Витенбергу. Али нема таквог модерног еквивалента Ворском конкордату [1] којим се може изгнати Грчка.

Уместо тога, она једноставно може да банкротира и опрости се од европског сна. Или, у нападу реализма, гласачи могу одабрати да прогутају фискални лек који им је прописан из иностранства и прихвате великодушни отпис дела грчког дуга. Било како било, господин Папандреу се суочава са фундаменталим проблемима који леже у срцу Европске уније. Она у ствари није никакав демократски конструкт. ЕУ су изградиле елите, и за елите које се сада боре са економским цунамијем који прети да затре сав онај врло опипљив напредак који је Европа постигла у последњих неколико деценија. А све време је присутан страх да ће вирулентне националистичке омразе, некада сакривене иза штита европског јединства, оживети и поново гурнути континент у зараћене фракције.

Мож

да Папандреу покушава да изнуди још уступака од Француске и Немачке. У том случају би могао да се врати у Атину и каже да је погодио још бољу понуду. Али није изгледно да су Француска и Немачка, након што су избориле непопуларне уступке Грчкој, расположене за цењкање са изнуђивачем. Највероватнији сценарио је изгледа тај да ће ЕУ деволуирати у ново језгро – Француска, Немачка, и ... ко још? Неко време се предвиђало да ће Италија бити део смањене Европске уније. Али сада се чини да и Италија забушава са економским реформама.

За фрау Меркел, катастрофа тешко да може да буде већа. Немачка зависи од извоза у остатак Европе. Француске банке су превише изложене италијанским кредитима. Европско јединство може да почне да личи на чашу жучи. Земље чланице могу закључити да бити суверен није најопаснија ствар већ да је то превише се везати. У међувремену, Британија добија прилику да цео дебакл посматра из не тако сјајне изолације. [2] Живци се кидају, економије расплићу. Крај Европе се може десити много брже него што је ико очекивао. Грчка, творац демократије, може постати показни пример шта се дешава када се власт заиста пренесе на људе.

Збогом Грчкој – и збогом Европо?

Пише: Џејкоб Хејлбрун
среда, 02 новембар 2011 19:08

Џејкоб Хејлбрун (Jacob Heilbrunn) јесте виши уредник у *The National Interest*

(Превод: НСПМ)

[1] Diet of Worms 1521 (German: *Reichstag zu Worms*), Сабор у Ворму на коме је донет Вормски едикт (*Wormser Edikt*), којим је Мартин Лутер осуђен због увреде папе и Ватикана и подстицања побуне у цркви и протеран из Немачке, прим.прев.

[2] *Britain's Splendid Isolation*: “Сјајна изолација” је израз којим се описује фаза у спољној политици Британије крајем 19. века, под конзервативним премијером Дизраелијем, коју је карактерисало уздржавање од учешћа у европским пословима, прим.прев.